

вул. Льва Толстого, 6  
м. Одеса, 65023, Україна

Т/Ф: (048) 726-22-23  
Е: [office.odesa@legalaid.od.ua](mailto:office.odesa@legalaid.od.ua)

[www.legalaid.gov.ua](http://www.legalaid.gov.ua)



**Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги в Одеській області**

## **ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА**

**щодо виконання Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги в Одеській області річного плану діяльності на 2018 рік у II кварталі**

### **ЗМІСТ:**

- [1.1.]** Посилення правової спроможності та правових можливостей територіальних громад
- [1.2.]** Розвиток людського потенціалу та правової спроможності місцевих центрів
- [1.3.]** Налагодження взаємодії між регіональним та місцевими центрами

### **Розділ II. Результативні показники діяльності**

## **[1.1.] Посилення правової спроможності та правових можливостей територіальних громад**

**У Регіональному центрі обговорили питання ґендерної рівності за участю консультантів структури «ООН Жінки» в Україні**



**18 квітня 2018 року в приміщенні Регіонального центру відбулась робоча зустріч директорки центру Світлани Клішиної з консультантами структури ООН Жінки в Україні - Ейлін Скіннідер та Андрієм Вишневським.**

В обговоренні також приймали участь директорка Третього одеського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги **Наталя Мельник** та в.о. заступника директора Регіонального центру **Вікторія Губко**.

Зустріч присвячено обговоренню можливих сфер співпраці з приводу захисту прав жінок.

ООН Жінки працює в Україні для підтримки уряду та громадського суспільства в напрямку розвитку ґендерної рівності та реалізації національних та міжнародних зобов'язань щодо прав жінок.

Структура ООН Жінки в Україні виконує рід ініціатив, спрямованих на запобігання насильства щодо жінок, а також на підтримку системи правосуддя з особливою увагою до виконання Заключних Зауважень Конвенції про ліквідацію всіх форм расової дискримінації щодо жінок та інших міжнародних договорів з прав людини.

На робочій зустрічі також обговорили питання ґендерної політики у системі безоплатної правової допомоги, у системі правосуддя, пріоритизацію ґендерної рівності в національних реформах, зокрема звернули увагу на дотриманні всіх норм ґендерної рівності у центрах з надання безоплатної вторинної правової допомоги в Одеській області.

**В Одесі провели семінар-практикум «Адвокат-партнер системи безоплатної правової допомоги»**



**21 квітня 2018 року на базі Одеської міжрегіональної ресурсно-комунікативної платформи Координаційного центру з надання правової допомоги, адвокати-переможці ІХ конкурсного відбору відвідали семінар-практикум «Адвокат-партнер системи безоплатної правової допомоги».**



**Мітрофанова та Анастасія Арцимович.**

Семінар-практикум проводився задля формування цілісного уявлення про основні засади функціонування системи БПД, механізми співпраці з Регіональним та місцевими центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги, а також можливості професійного росту адвоката завдяки системі БПД.



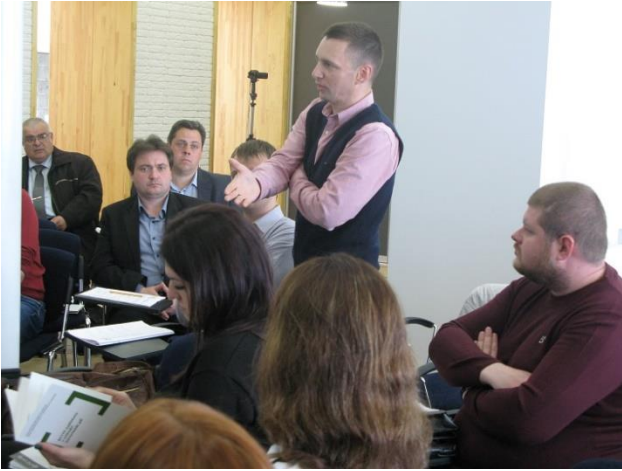
Адвокати, які нещодавно уклали контракти з центрами та почали надавати правову допомогу громадянам, активно працювали на заході, задавали чимало питань щодо тонкощів роботи з клієнтами та стандартів якості правової допомоги, яку потребують клієнти системи.

На зустрічі йшлося про порядок та умови укладання контрактів/договорів; організацію надання безоплатної вторинної правової допомоги РЦ та

Спікерами заходу виступили члени команди Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги в Одеській області, зокрема директорка центру **Світлана Клішина**, в.о.заступника директора **Вікторія Губко**, начальниця відділу організації надання безоплатної вторинної правової допомоги **Альбіна Гаврильчик** та начальник відділу забезпечення якості правової допомоги та підвищення кваліфікації її надавачів Регіонального центру **Олександр Мхітарян**, а також директорки Третього одеського та Роздільнянського місцевих центрів з надання БВПД **Наталя Мельник** та **Тетяна Кулішова**.

Співорганізаторами та спікерами заходу стали також представниці Одеської міжрегіональної ресурсно-комунікативної платформи Координаційного центру з надання правової допомоги **Ірина Бондаренко**, **Наталя**

МЦ; стандарти якості надання безоплатної вторинної правової допомоги та моніторинг їх дотримання; оплату послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають БПД; переваги роботи в системі БПД.



### Регіональний центр провів інформаційні години з представниками поліції м. Одеси

**26 квітня та 03 травня 2018 року фахівці Регіонального центру провели семінари для особового складу Київського та Малиновського відділів поліції м. Одеси на тему: «Законність затримання та своєчасне інформування Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги».**

Від Регіонального центру з надання БВПД в Одеській області доповідачами на виступили **Олександр Мхітарян**, начальник відділу забезпечення якості правової допомоги та підвищення кваліфікації її надавачів, та начальник відділу організації надання безоплатної вторинної правової допомоги **Альбіна Гаврильчик**. Від Управління забезпечення прав людини на заході виступив старший інспектор з особливих доручень відділу уповноважених Голови з питань контролю за дотриманням прав людини в поліцейській діяльності **Іван Рожкован**.



З метою забезпечення належного надання правової допомоги затриманим особам, Постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 року № 1363 затверджено Порядок інформування

центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.

Негайно після фактичного затримання особи уповноважена службова особа повинна повідомити Регіональному центру з надання БВПД за допомогою телефонного або іншого зв'язку відомості про затриманого. Після отримання повідомлення черговий центру призначає захисника та видає доручення.

З початку серпня 2016 року з метою забезпечення прав затриманих Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги співпрацює з підрозділом забезпечення прав людини територіальних органів Національної поліції.

Головними завданнями співпраці є розгляд питань щодо виявлення фактів порушення строків інформування Центр органами та підрозділами поліції про випадки затримання осіб, а також попередження та недопущення випадків порушення права затриманих осіб на своєчасну безоплатну правову допомогу та захист.

Повідомлення про затримання осіб приймаються та обробляються центром **цілодобово** за телефоном **(048) 726-22-23**. Єдиний телефонний номер системи безоплатної правової допомоги: **0-800-213-103**.

#### Про правові проблеми одеситів говорили під час візиту директора Координаційного центру



Під час візиту 17 травня до Одеси директор Координаційного центру з надання правової допомоги Олексій Бонюк зустрівся з колективами Регіонального та низки місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Фахівці системи поділилися досягненнями у наданні правової допомоги одеситам, успішними практиками захисту та представництва інтересів соціально вразливих осіб, а також проблемами, з якими найчастіше звертаються мешканці міста та регіону.



Так, за січень – квітень 2018 року за правовою допомогою до місцевих центрів та бюро правової допомоги звернулося понад 7,5 тис. клієнтів, з яких 6,5 потребували фахової юридичної поради щодо дій у конкретних життєвих ситуаціях. Майже 1,5 тисячі одеситів та жителів області потребували допомоги адвоката чи юриста для представлення інтересів у суді та складення процесуальних документів.



Також 2294 жителі Одеси та Одеської області потребували захисту у кримінальних провадженнях.

Найбільше мешканців Одеського регіону турбують сімейні проблеми (17% звернень), питання соціального забезпечення (9% звернень), цивільне право (23%). Актуальними для клієнтів є також

адміністративне (7%), земельне (5%), житлове право (5%). Також 118 жителів регіону стикнулися з проблемою виконання судових рішень.

Найбільше за правовою допомогою для представлення інтересів у судах звернулося малозабезпечених осіб (68% звернень), такої допомоги потребували також люди з інвалідністю (16%), учасники АТО (9%), внутрішньо переміщені особи (5%), а також біженці та особи без громадянства (2%).

Також **Олексій Бонюк** у межах візиту взяв участь у навчальному тренінгу для громадських радників, що наразі проводиться на базі Одеської міжрегіональної ресурсно-комунікаційної платформи Координаційного центру.



Нагадаємо, в Одеській області функціонує регіональний, 7 місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги та 25 бюро правової допомоги.



# ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ

## СХЕМА РОЗТАШУВАННЯ

центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги (БВПД) /  
бюро правової допомоги

**Регіональний центр  
з надання БВПД  
в Одеській області**

м. Одеса, вул. Льва Толстого, 6

**Арцизький місцевий центр  
з надання БВПД**

м. Арциз, вул. Будівельників, 15 б

**Ізмаїльський місцевий центр  
з надання БВПД**

м. Ізмаїл, проспект Миру, 23

**Подільський місцевий центр  
з надання БВПД**

м. Подільськ, вул. Соборна, 194 а

**Перший одеський місцевий центр  
з надання БВПД**

м. Одеса, вул. Богдана Хмельницького, 98

**Другий одеський місцевий центр  
з надання БВПД**

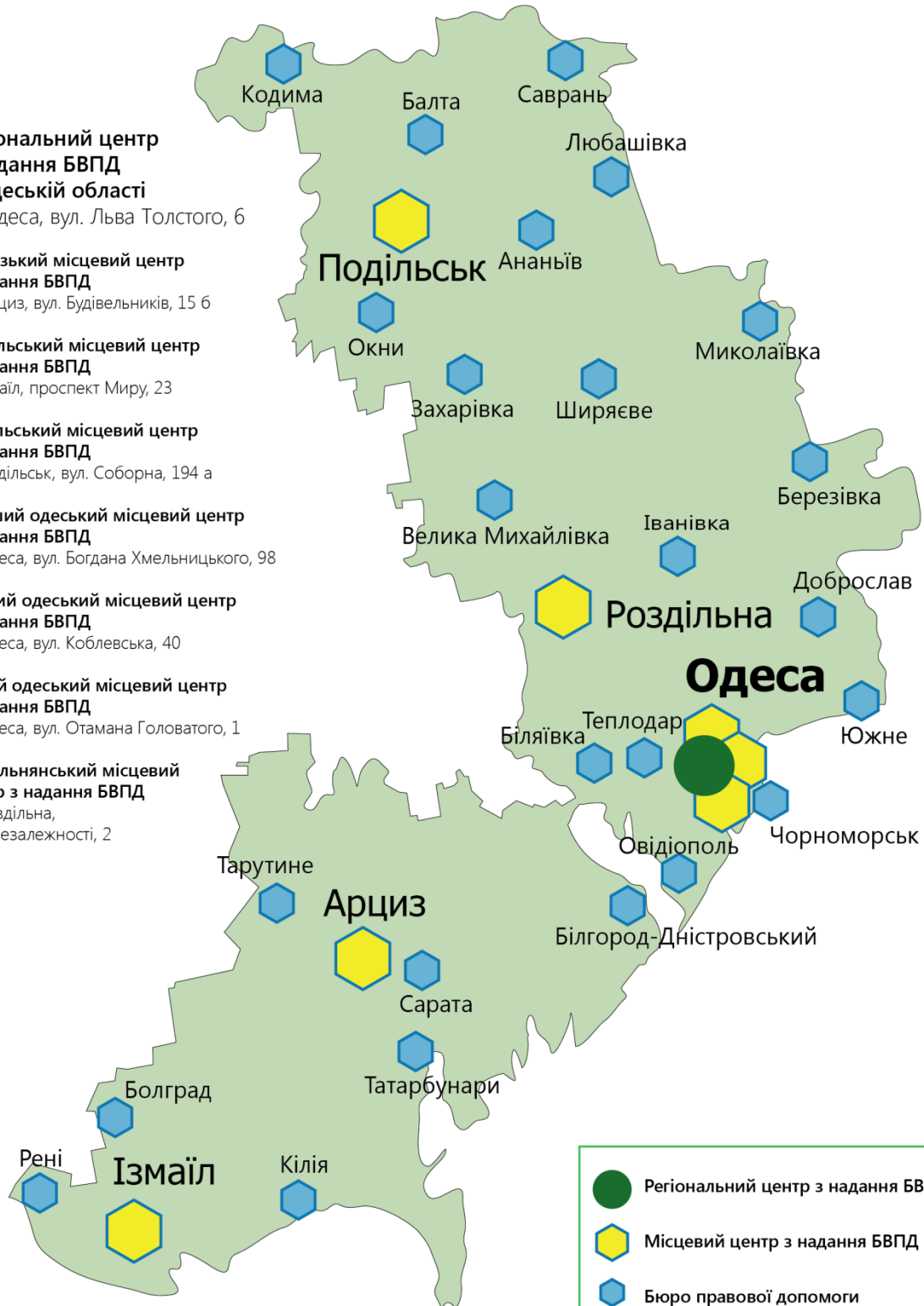
м. Одеса, вул. Коблевська, 40




**Третій одеський місцевий центр  
з надання БВПД**

м. Одеса, вул. Отамана Головатого, 1

**Роздільнянський місцевий  
центр з надання БВПД**

м. Роздільна,  
вул. Незалежності, 2



-  Регіональний центр з надання БВПД
-  Місцевий центр з надання БВПД
-  Бюро правової допомоги

## Відбулось робоче засідання Міжвідомчого комітету системи правосуддя Одеської області



18

**18 травня 2018 року відбулось робоче засідання Міжвідомчого комітету системи правосуддя Одеської області, який був створений за ініціативою Канадського проекту підтримки судової реформи в Україні.**

В рамках зустрічі учасники обговорили важливі напрями роботи Проекту та налагодження взаємодії прес-служб органів системи правосуддя. Також значну увагу було приділено питанню врахування гендерних аспектів в роботі органів системи правосуддя.

Нагадаємо, що Комунікаційний комітет системи правосуддя був утворений на початку грудня 2017 року та є робочою групою, до складу якої входять установи місцевої влади, системи правосуддя і правоохоронних органів Одеського регіону. Координатором комітету з організаційної роботи було обрано **Світлану Клішину** - директора Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги.





### Одеський «PRAVOKATOR» особливу увагу приділятиме правовій допомозі кримчанам

Правовий клуб «PRAVOKATOR», який відкрився 21 травня 2018 року в Одесі, обслуговуватиме кілька областей та велику увагу приділятиме захисту прав кримчан, які наразі перебувають у статусі тимчасово переміщених осіб. Про це йшлося під час офіційного відкриття за участі Міністра юстиції України Павло Петренка, Надзвичайного та Повноважного Посла Канади в Україні Романа Ващука, Виконавчого директора Міжнародного фонду «Відродження» Олександра Сушка та директора Координаційного центру з надання правової допомоги Олексія Бонюка.

Як наголосив **Павло Петренко**, згаданий проект під час війни навряд чи став би реальністю без допомоги партнерів. *«Разом із друзями та партнерами з Посольства Канади, Посольства США, проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні» та Міжнародного фонду «Відродження» ми переходимо на якісно новий рівень надання правових послуг, забезпечення правової обізнаності та посилення інституційної спроможності громад»*, – зауважив він.

За словами міністра, вже до кінця року правові клуби нового формату запрацюють також у Львові та Києві.



Посол Канади в Україні **Роман Ващук** зауважив, що система БПД в Україні постійно розширюється і набуває нової якості.

*«Те, що було мрією кілька років тому, вже стало реальністю. Сотні тисяч українців у пунктах надання безоплатної правової допомоги отримують захист. Ці зміни стають частиною великої якісної зміни в системі юстиції, свідками якої є ми», – наголосив Роман Ващук.*

На його переконання, завдяки відкриттю цього клубу, жителі південних регіонів України отримають кращий доступ до якісної первинної і вторинної правової допомоги. А спеціалісти – майданчик, де зможуть обговорювати питання об'єднання зусилля для захисту прав громадян.

За словами виконавчого директора Міжнародного фонду «Відродження» **Олександра Сушка**, доступ до правосуддя є необхідною умовою відкритого суспільства.

*«Наша програма «Права людини і правосуддя» вже протягом багатьох років крок за кроком допомагає державі будувати систему взаємодії з громадянами у сфері правосуддя, в якій кожен має рівний доступ до правової допомоги. А створивши мережу правових клубів «PRAVOKATOR» Міністерство юстиції спільно з громадянським суспільством закладає нову якість діалогу між державою та громадянами, яка найбільшою мірою відповідає і запитам самих громадян, і найкращим міжнародним практикам», – підкреслив він.*

Директор КЦ **Олексій Бонюк** поінформував, що мережа правових клубів «PRAVOKATOR» незабаром покриватиме 5 регіонів і кожен з них обслуговуватиме по кілька областей. Наразі відкриті та працюють 3 клуби у Дніпрі, Харкові та Одесі, які обслуговують 12 областей України.

*«Діяльність Одеського клубу буде розповсюджуватись на Вінницьку область, Миколаївську, Херсонську та надаватиме правову допомогу великій кількості людей, які є тимчасово переміщеними з Криму. Зараз ми проводимо активності з підготовки громадських радників. Це звичайні люди, яким ми даємо прикладні знання і вони зможуть ними користуватись у повсякденному житті. Всі зусилля ми спрямовуємо на те, щоб право стало звичайним інструментом, яке застосовується в повсякденному житті не тільки юристами, а й звичайними громадянами», – наголосив Бонюк.*

Він також поінформував, що «PRAVOKATOR» напрацював дуже широку палітру заходів і активностей, до яких можна долучатись всім зацікавленим. Наразі триває системне навчання комунікативним навичкам, які дуже потрібні в роботі юриста.

*«Цьому не вчать у вузах, не вчать управлінню емоціями, як спілкуватись з вразливими категоріями клієнтів»*, – розповів директор КЦ, додавши, що найближчим часом в рамках проекту «Я МАЮ ПРАВО!» планується залучити представників громадянського суспільства для широкого стратегування та проведення «революції правосвідомості громадян», аби вони почали застосовувати право у повсякденному житті.

Як зазначалось під час заходу, Міністерство юстиції та Координаційний центр найближчим часом робитимуть акцент на розвитку правової спроможності громад.

За словами **Бонюка**, система БПД має поступово переорієнтовуватись з допомоги окремій особі на допомогу громаді, аби остання була спроможною самостійно надавати її.

**Олексій Бонюк** висловив сподівання, що за підтримки партнерів вже цього року може з'явитись пілот щодо створення незалежного провайдера саме в громаді. Крім того, він анонсував



підписання меморандуму про співпрацю між КЦ та новообраним Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини Людмилою Денісовою.



## На засіданні Міжвідомчого комітету системи правосуддя Одеської області йшлося про функціонування інституту присяжних



**21 травня 2018 року на базі правового клубу «PRAVOKATOR» відбулось робоче засідання Міжвідомчого комітету системи правосуддя Одеської області, який був створений за ініціативою Канадського проекту підтримки судової реформи в Україні.**

В рамках зустрічі учасники обговорювали організаційно-правові та комунікаційні питання, пов'язані із

функціонуванням інституту присяжних.

Члени комітету обговорили питання популяризації присяжних та їх професійної підготовки, а саме:

- сучасні виклики функціонування інституту присяжних в Україні;
- дослідження потреб присяжних з розвитку навичок hard skills та soft skills;
- розробка системи тренінгів та дистанційного курсу для підготовки та підвищення кваліфікації присяжних;
- організаційна спроможність роботи присяжних та апробація виробленої моделі.

Нагадаємо, що міжвідомчий комітет системи правосуддя Одеської області створено за підтримки українсько-канадського проекту "Проект підтримки судової реформи в Україні". До складу комітету ввійшли представники ради адвокатів Одеської області, системи безопалтної правової допомоги, Теруправління Державної судової адміністрації України в Одеській області, Одеської обласної ради, прокуратури Одеської області, ГТУЮ в Одеській області та інші. Координатором комітету з організаційної роботи є директорка Регіонального центру з надання безопалтної вторинної правової допомоги Світлана Клішина.

Комітет реалізовує практичний підхід у забезпеченні скоординованих комунікацій і оперативного реагування на кризові ситуації і резонансні питання, що постають в системі правосуддя, а також для виявлення можливостей для співпраці з реалізації програм покращення доступу до правосуддя.

**21 травня 2018 року, у рамках відкриття правового клубу «PRAVOKATOR», відбувся міжрегіональний телеміст на тему «Як комплексно реагувати на випадки домашнього насильства?».**

Через сучасні засоби комунікації на онлайн-зв'язку з Одесою у обговоренні прийняли участь представники організацій Львівської області, діяльність яких спрямована на запобігання та протидії домашнього насилля.

Спікерами виступили юристи ГО «Десяте квітня» та ГО «Жіночі перспективи», представники Одеського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та патрульної поліції Одеської області.

Модераторами заходу стали в.о.заступника директора Регіонального центру **Вікторія Губко** та юристка-адвокатка ГО «Жіночі перспективи» **Христина Кіт**.

Учасники обговорили найбільш актуальні питання, пов'язані з дією нового законодавства з протидії домашнього насильства у своїх регіонах:

- досвід роботи "ПОЛІНИ" - поліції проти домашнього насильства (мобільні групи для протидії домашньому насильству в Україні, які пілотно працюють у Нацполіції в Києві, Одесі та Сєвєродонецьку);
- наявний стан міжвідомчого реагування на домашнє насильство;
- основні правила та можливі застереження спілкування з постраждалими;
- порядок інформування, профілактичні заходи та підвищення чутливості населення і фахівців до проблеми домашнього насильства.



За результатами заходу учасники обмінялись досвідом процедури взаємодії органів та установ, на які покладаються функції із здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, який у подальшому буде використано в Одеському та Львівському регіонах.

Нагадаємо, що 07 січня 2018 року набрав чинності Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» (опубліковано в газеті «Голос України» №4 (6759), яким внесено зміни до

Закону України «Про безоплатну правову допомогу».

Зокрема, **розширено доступ до безоплатної вторинної правової допомоги для осіб, які постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статі,**

**Центри отримали нові повноваження щодо роботи із цією категорією, які полягають у:**

- Забезпеченні надання безоплатної правової допомоги постраждалим особам, у тому числі на базі загальних та спеціальних служб підтримки постраждалих осіб;
- Взаємодії із іншими суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
- Звітування про результати здійснення повноважень у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.



У правовому клубі «PRAVOKATOR» представники системи безоплатної правової допомоги зустрілися з колегами

*25 травня 2018 року на базі правового клубу «PRAVOKATOR» відбулася зустріч команди безоплатної правової допомоги зі своїми колегами - експертами Одеського правового клубу.*



Директорка Регіонального центру з надання БВПД в Одеській області **Світлана Клішина** та керівниця клубу «PRAVOKATOR» **Ірина Бондаренко** презентували діяльність новоствореного клубу, що відкрився 21 травня в Одесі за адресою Велика Арнаутська, 61, та об'єднує фахівців системи безоплатної правової допомоги, адвокатів, суддів, прокурорів, систему юстиції, ІТ-юристів, представників інших правничих професій, стартаперів, місцеву владу та громадянське суспільство, у тому числі неурядові громадські організації.

Як зазначила **Світлана Клішина**, цей проект створений для обміну досвідом, вивчення, напрацювання та поширення найкращих практик у сфері права і правосуддя.

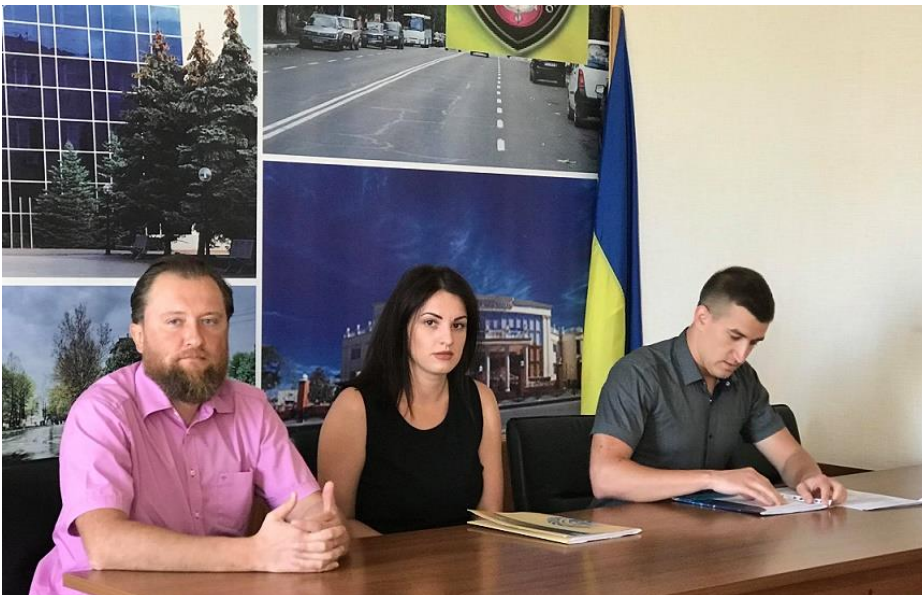
**Ірина Бондаренко** розповіла присутнім, що у рамках роботи проекту планується проведення освітніх заходів для правників, місцевих громад та громадянського суспільства, інформування про зміни в законах та поширення кращих практик в сфері права, розроблення та впровадження єдиних стратегій здійснення захисту адвокатами, залученими до надання безоплатної правової допомоги, розробка та формування законопроектів, посилення зв'язків правників із провідними національними та міжнародними експертами та правозахисними організаціями.

**Олександр Рябець**, координатор Одеського правового клубу, відмітив, що проекти мають спільну мету – розвивати громадянське суспільство в Україні, підвищувати рівень правової культури у населення, створювати майданчики для діалогу, на яких об'єднуюватимуться представники різних професій – суддів, адвокатів, нотаріусів, громадських організацій.

Діяльність клубу «PRAVOKATOR» у кінцевому підсумку суттєво поліпшить якість надання правової допомоги та правової інформації для громадян України, що підвищить довіру суспільства до системи права.

### Регіональний центр провів інформаційну годину з представниками Чорноморського відділення поліції

**31 травня 2018 року фахівці Регіонального центру провели семінар для особового складу Чорноморського відділення поліції Овідіопольського відділу поліції ГУНП в Одеській області на тему: «Законність затримання та своєчасне інформування Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги».**



Від Регіонального центру з надання БВПД в Одеській області доповідачами виступили **Олександр Мхітарян**, начальник відділу забезпечення якості правової допомоги та підвищення кваліфікації її надавачів, та начальник відділу організації надання безоплатної вторинної правової допомоги **Альбіна Гаврильчик**. Від Управління забезпечення прав людини на заході виступив старший інспектор з особливих

доручень відділу уповноважених Голови з питань контролю за дотриманням прав людини в поліцейській діяльності **Іван Рожкован**.



Під час зустрічі обговорили Порядок інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 року № 1363. Відповідно до вимог вказаного Порядку, негайно після фактичного затримання особи, суб'єкт подання інформації повідомляє про це відповідному Регіональному центру.

Після внесення змін до статті 236 Кримінального процесуального кодексу України є обов'язковим фіксування обшуку за допомогою аудіо- та відеозапису. Для участі в проведенні обшуку може бути запрошений захисник.

Незалежно від стадії цієї слідчої дії слідчий, прокурор, інша службова особа, яка бере участь у проведенні обшуку, зобов'язані допустити на місце його проведення захисника чи адвоката, повноваження якого підтверджуються згідно з положеннями статті 50 Кримінального



процесуального кодексу України. Неявка адвоката, представника для участі у проведенні обшуку протягом трьох годин не перешкоджає проведенню обшуку.

### **3 Днем захисту дітей привітали вихованців дитячого притулку «Світанок» представники органів юстиції та безоплатної правової допомоги**

***01 червня 2018 року, з нагоди Дня захисту дітей, до вихованців обласного притулку для дітей «Світанок» завітали заступник Міністра юстиції України з питань державної реєстрації Олена Сукманова разом з командою Головного територіального управління юстиції в Одеській області та представниками центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги.***

До свята також долучився представник Служби у справах дітей Одеської обласної державної адміністрації. Дітей привітали зі святом та зіграли з ними в цікаву гру-правовий квест, у ході якої навчили, як користуватися своїми правами і що необхідно робити, коли їх порушують.

27 діток різного віку взяли участь у квесті, розбившись на 3 команди. Діти і дорослі отримали величезне задоволення від квесту, проявили свої творчі здібності, багато чому навчилися, засвоїли цінну інформацію щодо захисту своїх прав. За підсумками конкурсу діти отримали подарунки.





**Пройшов конкурс з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги**

***06 червня 2018 року, у приміщенні Головного територіального управління юстиції в Одеській області, відбулося засідання комісії з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі – комісія).***

Це був перший етап конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються для надання БВПД, він проходить без персональної участі конкурсантів. Розглянуто **26** кандидатур адвокатів Одеської області, які зареєструвалися та пройшли дистанційний курс.

Склад комісії сформований з представників адвокатури, Головного територіального управління юстиції, суддів, Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, громадськості. Голова комісії – директорка Регіонального центру з надання БВПД **Світлана Клішина**.

Комісія розглянула подані адвокатами документи, оцінюючи адвокатів за критеріями стажу адвокатської діяльності, наявності або відсутності застосованих до адвоката дисциплінарних стягнень та враховуючи результат проходження адвокатом дистанційного курсу «Вступ до системи надання безоплатної правової допомоги».

Другий етап конкурсу шляхом індивідуальних співбесід адвокатів з конкурсною комісією відбувся **12 червня 2018 року**.

Адвокатів оцінювали за критеріями мотивації до надання безоплатної правової допомоги, комунікабельності, емоційної врівноваженості, вміння представити приклади надання правової допомоги.



Адвокати, які пройшли конкурс, залучатимуться до надання безоплатної вторинної правової допомоги на постійній основі за контрактом або на тимчасовій основі на підставі договору відповідно до Порядку і умов укладення контрактів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі, та договорів з

адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі, затверджених постановою КМУ від 11.01.2012 № 8.

### **Питання документування осіб без громадянства обговорили під час міжвідомчої наради в Одесі**

***08 червня 2018 року представники Регіонального та місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги взяли участь в обговоренні питань документування осіб без громадянства та осіб під ризиком безгромадянства під час міжвідомчої наради, яку організували представники громадської організації «ДЕСЯТЕ КВІТНЯ» за підтримки Агентства ООН у справах біженців (UNHCR).***

В нараді прийняли участь представники УВКБ ООН, Міністерства юстиції України, Державної міграційної служби України та їх обласних та районних підрозділів, центрів безоплатної правової допомоги, установ виконання покарань, Одеської обласної державної адміністрації, громадських організацій.

В ході дискусій учасники засідання розглянули актуальні проблеми, з якими стикаються особи без громадянства, а також можливі варіанти удосконалення української нормативної бази з питань ідентифікації та документування осіб.



**В Одесі та Львові під час відео-конференцій обговорювали проблематику обрання судами міри запобіжного заходу затриманим**

*Протягом 2-х зустрічей, 7 та 11 червня 2018 року, за допомогою відео- конференцій в правових клубах PRAVOKATOR Львова та Одеси, адвокати системи безоплатної правової допомоги обговорили тенденції, які свідчать, що при розгляді питань про обрання міри запобіжного заходу та законності тримання під вартою, суди зазвичай не враховують вимоги Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та правові позиції ЄСПЛ.*

90 % опитаних слідчих та 85 % прокурорів вважають взяття під варту найбільш ефективним запобіжним заходом і вважають за краще вибирати його за наявності одних лише формальних підстав.

Питання, які обговорювались адвокатами м. Львова та м. Одеси:

- Подолання судових «шаблонів» розгляду питання про обрання запобіжного заходу
- Обмеження дій адвоката шляхом ненадання всіх доказів разом з клопотанням про обрання запобіжного заходу

- Залишення судом поза увагою доводів адвоката при обранні запобіжного заходу
- Чи є неоскарження повідомлення про підозру прямим свідченням про її обґрунтованість
- Чи можливо обрання альтернативного запобіжного заходу особі, яку підозрюють у вчиненні особливо тяжкого злочину

Учасники заходу мали змогу обмінятися досвідом та власними тактиками подолання проблеми.



У подальшому планується розробити спільні рекомендації для адвокатів, в яких буде визначено перелік основних моментів, на які захисники повинні звертати увагу суду при розгляді клопотань про обрання запобіжного заходу та продовження строку тримання під вартою.

**Консультативна місія Європейського Союзу ознайомилася з роботою системи безоплатної правової допомоги Одещини**

**13 червня 2018 року Регіональний центр з надання безоплатної правової допомоги з робочим візитом відвідали представники Консультативної місії Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки в Україні (КМЕС в Україні).**

Від представництва КМЕС в Одесі на зустрічі були присутні **Саймон Ван Дер Шенк**, радник/тренер з питань верховенства права та **Мартіна Сефрова**, старший радник з питань належного врядування/кадрової політики регіонального представництва КМЕС в Одесі.

Під час зустрічі з директором Регіонального центру **Світланою Клішиною**, **Саймон Ван Дер Шенк** представив діяльність КМЕС в Одеському регіоні.

Робота Місії направлена на посилення реформ сектору цивільної безпеки, до якого входить система безоплатної правової допомоги.





**Світлана Клішина** розповіла про місію та цінності системи БПД та принципи роботи центрів правової допомоги.

*«Ми допомагаємо соціально вразливим людям, передусім малозабезпеченим, інвалідам, дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, біженцям, ветеранам війни, учасникам АТО, членам сімей загиблих учасників бойових дій, реабілітованим особам. Це не тільки БВПД у цивільних та адміністративних спорах, а також у кримінальних провадженнях — для свідків і потерпілих, а й безоплатна первинна правова допомога», - зазначила Світлана Клішина.*

На рівні з професійними адвокатами, надання безоплатної вторинної правової допомоги сьогодні здійснюють і штатні юристи місцевих центрів і бюро правової допомоги.

Завдання центрів не тільки в тому, щоб надавати правову допомогу, а в тому, щоб донести до людини, які права вона має, та навчити правильно використовувати їх у житті.

*«Накопичуючи інформацію і досвід, ми приходимо в громаду та організуємо семінари, правоосвітні заходи. Дуже важливим є те, що люди мають змогу використовувати правові інструменти для вирішення своїх життєвих питань. Особливо важливо працювати у цьому напрямку у віддалених місцевостях, селах та селищах, де доступ до інформації є обмеженим чи взагалі відсутнім, а люди втратили довіру до офіційних установ», - підкреслила директорка Регіонального центру.*

За результатами візиту КМЄС її учасники відзначили, що система БПД працює якісно та своєчасно забезпечує допомогу населенню в отриманні безкоштовного доступу до послуг адвокатів, що є одним з головних принципів права у всіх європейських країнах.

Представники місії відмітили стрімкий розвиток сучасної організації нового зразка, яка зорієнтована на потреби людей і вимоги суспільства.

**Автори та стейкхолдери створення онлайн-суду в Україні вперше зустрілися в одеському клубі «PRAVOKATOR»**

**13-14 червня 2018 року представники системи безоплатної правової допомоги взяли участь у 2-денній Координаційній зустрічі партнерів пілотного проекту «Створення громадського центру сприяння доступу до правосуддя в Одеській області».**

**Томас Вертелецький**, фахівець з моніторингу Програми USAID «Нове правосуддя», ознайомив учасників зустрічі з досвідом громадських центрів правосуддя США, Сінгапуру та країн Латинської Америки.

Прес-секретар Київського районного суду м. Одеси **Ольга Карагіоз** представила «Звіт про оцінювання потенційних ініціатив щодо вирішення спорів в режим онлайн в Україні». Учасники заходу обговорили рекомендації звіту, визначили наступні кроки і планування подальших дій щодо впровадження зазначеного проекту.



**Світлана Клішина** виразила зацікавленість проектом та зазначила, що в Одеській області працює 32 офіси безоплатної вторинної правової допомоги, у яких можна впровадити елементи проекту.

Вона зазначила, що кількість клієнтів щороку зростає, як і потреба в безоплатній юридичній інформації. Між тим, приміщення кожного центру безоплатної правової допомоги обладнане комп'ютерною технікою, за допомогою якої клієнти отримують доступ до електронних сервісів Міністерства юстиції України. Як зазначила директорка Центру, вирішення спорів онлайн покращує доступ до правосуддя.

Перевагами використання вирішення спорів онлайн для клієнтів системи безоплатної правової допомоги є звільнення від сплати зборів, економія часу, легкозрозумілість процедури, просте використання онлайн форм, безоплатна юридична інформація 24/7.

На початку липня цього року відбудеться наступний етап роботи експертів, в ході якого буде затвердження дорожня карта та ключові напрямки роботи щодо втілення технології онлайн розгляду спорів у суді.

### **Вітаємо колег-експертів з річницею створення найстарішої експертної установи Півдня України!**



*15 червня 2018 року директорка Регіонального центру Світлана Клішина прийняла участь у міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні питання судово-експертної діяльності. Становлення-розвиток-здобутки», присвяченій річниці заснування Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України.*

На урочистий захід завітали представники Міністерства юстиції України, органів державної влади та місцевого самоврядування, партнери Інституту.

Від імені всіх представників системи безоплатної правової допомоги **Світлана Клішина** привітала шановних експертів зі значущою датою – 105-річчям заснування Одеського НДІ та побажала процвітання, творчого натхнення, нових ідей всім співробітникам інституту.

Протягом існування системи безоплатної правової допомоги експерти – надійні партнери у справі захисту прав людини.

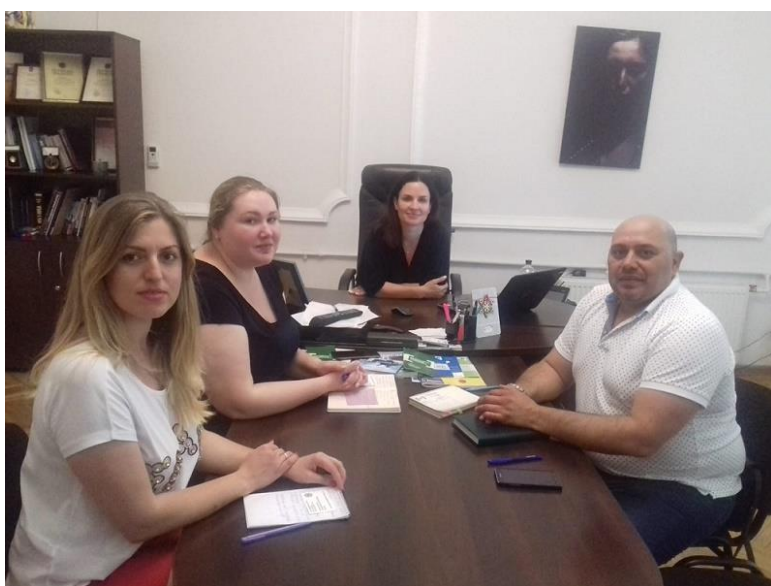
Адвокати та юристи системи безоплатної правової допомоги мають багато справ, успішне завершення яких часом просто неможливо без проведення експертизи. Від імені клієнтів системи БПД директорка Регіонального центру виразила подяку експертам, які за власною ініціативою проводять такі експертизи абсолютно безкоштовно на волонтерських засадах.

*«Спільно ми допомагаємо найвразливішим категоріям населення отримати рівний доступ до правосуддя та захистити свої права», - зазначила **Світлана Клішина**.*

Нагадуємо, що у березні 2018 року між Регіональним центром та Одеським осередком ВГО «Союз експертів України» був укладений Меморандум, в межах якого передбачено надання експертних послуг на умовах «pro bono». Це стало можливим завдяки професіоналізму, небайдужості та високим моральним якостям, які ґрунтуються на давніх традиціях Одеської школи експертів, якій виповнилося 105 років.

### **На зустрічі з представниками ГО "Правозахисний ромський центр" обговорили питання надання правової допомоги представникам ромської нацменшини**

**15 червня 2018 року під час зустрічі у Регіональному центрі з представниками ГО "Правозахисний ромський центр" обговорили питання надання правової допомоги ромському населенню, зокрема, з питань отримання громадянства та встановлення юридичного факту народження.**



Голова ГО "Правозахисний ромський центр" **Володимир Кондур** зазначив, що найбільша кількість ромів-осіб без громадянства проживає у Березівському, Балтському, Подільському, Кілійському та Ізмаїльському районах Одеської області. Деякі представники ромських меншин вже 20 років взагалі не мають жодних документів, таким чином, не мають права на реалізацію всіх соціально-економічних прав (на медичне обслуговування, працевлаштування, на отримання соціальної допомоги та пенсії), в тому числі і право дітей на освіту.

Директор Регіонального центру **Світлана Клішина** зазначила на необхідності створення реєстру осіб, які потребують допомоги у вирішенні їх питання отримання посвідчуючих документів, що значно полегшить роботі всіх зацікавлених органів.

Під час зустрічі узгодили питання налагодження механізму перенаправлення осіб, які потребують правової допомоги від ГО «Правозахисний ромський центр» до місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Директор Третього місцевого центру з надання БВПД **Наталія Мельник** розповіла про перелік документів, необхідних для надання вторинної правової допомоги представникам ромського населення.

Результатами зустрічі стали домовленості щодо

- підписання договору про співпрацю між Регіональним центром з надання БВПД та ГО "Правозахисний ромський центр",
- створення реєстру переправлених клієнтів,
- проведення робочої зустрічі з юристами партнерів та працівниками відділів представництва місцевих центрів з надання БВПД з метою обміну досвідом з питань надання правової допомоги особам без громадянства.

**Регіональний центр увійшов до складу Координаційної ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми**

**5 червня 2018 року в одеській мерії відбулося перше засідання Координаційної ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми.**

Координаційну раду з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми створено відповідно до розпорядження Одеського міського голови від 25.04.2018 р №297.

До складу Координаційної ради увійшли депутати, представники виконавчих органів Одеської міської ради, громадських організацій, підприємств та установ.



Від системи безоплатної правової допомоги членом Координаційної ради стала в.о.заступника директора Регіонального центру **Вікторія Губко**.

Перше засідання Координаційної ради очолила заступник Одеського міського голови **Світлана Бедрега**. Віце-мер зазначила, що питання, розглядом яких буде займатися Координаційна рада, є одними з пріоритетних у державній політиці та діяльності міської влади.

*«Одеса має напрацювання в цих напрямках. Більшість структурних підрозділів виконавчої влади, що увійшли до складу Координаційної ради, причетні до вирішення питань сім'ї, гендерної рівності, запобігання насильству. Упорядкувати і систематизувати цю роботу допоможе і створене при департаменті праці та соціальної політики управління сімейної та гендерної політики. Співпраця з представниками громадських організацій, професіоналізм членів Координаційної ради - запорука прийняття ефективних рішень і досягнення позитивних результатів», - зазначила **Світлана Бедрега**.*

Учасники засідання обговорили пропозиції щодо формування плану роботи Координаційної ради на 2018 рік.

На засіданні було розглянуто питання про реалізацію проекту «Комплексний підхід до вирішення проблеми насильства щодо жінок та дівчат в Україні» в рамках співпраці з Фондом Народонаселення ООН (UNFPA) в Україні, з представниками якого Одеською міською радою підписано відповідний Меморандум.

Директор департаменту праці та соціальної політики **Олена Китайська** зазначила, що в рамках проекту на базі Одеського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді буде створено Центр допомоги жінкам, постраждалим від насильства. У Центрі будуть надаватися

соціальні та психологічні послуги жителям міста, які постраждали від домашнього насильства і насильства за ознакою статі.

Також передбачено створення спеціалізованої групи експертів з питання сприяння реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі та домашньому насильству з метою проведення комплексного аналізу ситуації в Одесі, розробки методичних рекомендацій щодо взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у цій сфері, і надання допомоги постраждалим.

Для більш ефективної організації роботи Координаційної ради його члени підтримали пропозицію про створення міжсекторальних підгруп, які будуть працювати в певних напрямках, що дасть можливість глибше вивчати питання, що розглядаються на засіданнях.



Представник Регіонального центру **Вікторія Губко** увійде у дві міжсекторальні робочі групи – з питань гендерної рівності та з запобігання та протидії домашньому насильству.

На засіданні **Вікторія Губко** запропонувала до формування плану роботи Координаційної ради наступне:

- створення спільної узгодженої системи перенаправлення осіб, постраждалих від насильства в сім'ї, між суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству;
- надання методичних рекомендацій щодо міжвідомчої взаємодії під час здійснення заходів з попередження насильства та надання постраждалим;
- проведення міжвідомчих спеціалізованих тренінгів, семінарів для спеціалістів на тематику запобігання та протидії насильству, забезпечення рівних прав і можливостей жінок та чоловіків, протидії торгівлі людьми;
- проведення інформаційно-просвітницьких заходів центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги щодо запобігання та протидії насильству, протидії торгівлі людьми;
- проведення інформаційних кампаній та обміну досвідом.

**Представники системи безоплатної правової допомоги прийняли участь у зустрічі з громадськістю генерального директора Директорату з прав людини, доступу до правосуддя та правової обізнаності**

22 червня 2018 року генеральний директор Директорату з прав людини, доступу до правосуддя та правової обізнаності Міністерства юстиції України Владислав Власюк зустрівся з громадськістю в Одеській національній бібліотеці ім. М.С. Грушевського.



В заході взяли участь представники Головного територіального управління юстиції в Одеській області, безоплатної вторинної правової допомоги, Одеської обласної державної адміністрації, громадські організації та благодійні фонди.



«На сьогоднішній день реалізація проекту «Я маю право!» надає змогу визначити потреби в напрямках правових знань людей, які будуть враховані в майбутньому», - зазначив **Владислав Власюк**.

Центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги активно приймають участь у реалізації проекту «Я МАЮ ПРАВО!»: фахівці проводять численні правопросвітницькі заходи, здійснюють виїзди мобільних та дистанційних пунктів консультування, поширюють інформаційні матеріали у ЗМІ та серед партнерів, проводять інформаційну кампанію та заходи з підвищення юридичної грамотності громадян.

«Сьогодні я бачу серед присутніх багато тих, з ким ми активно співпрацюємо. Ми постійно працюємо над тим, щоб якомога більше людей мали змогу отримати вторинну правову допомогу», - підкреслила директор Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги в Одеській області **Світлана Клішина**.

## Представники системи безплатної правової допомоги прийняли участь у флешмобі "Я МАЮ ПРАВО!"



23 червня 2018 року, у День державного службовця, команда безплатної правової допомоги спільно з представниками Головного територіального управління юстиції в Одеській області прийняла участь у флешмобі «Я МАЮ ПРАВО!».



Фахівці Регіонального та Другого одеського місцевого центру з надання безплатної вторинної правової допомоги виїхали на велосипедах на одеську «Трасу здоров'я» з тим, щоб розповісти жителям та гостям міста про їхні права та можливості звернутися до центрів та бюро правової допомоги, надавали консультації з правових питань.





### **Директор Регіонального центру взяла участь у загальнонаціональному форумі «Незалежні суди та вільні ЗМІ: розширення можливостей співпраці»**

26 червня 2018 року у місті Києві відбувся другий щорічний загальнонаціональний форум «Незалежні суди та вільні ЗМІ: розширення можливостей співпраці».

У місті Одеса захід пройшов у форматі онлайн-трансляції у Центрі судової комунікації Одеської області: учасники мали змогу ставити запитання спікером Форуму в чатовому режимі.

Регіональний захід відвідали голови та заступники судів, судді-спікери, судді, прес-секретарі судів Одеського регіону, а також представники журналістської спільноти.

Від системи безоплатної правової допомоги в Одеській області на заході була присутня директорка Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги **Світлана Клішина**.





#### **Питання, які були обговорені на Форумі:**

- Суди і ЗМІ. Розширення можливостей співпраці: чого потребують суди від медіа?
- Розширення можливостей співпраці: чого потребують ЗМІ від судів?
- Канадський досвід взаємодії судів зі ЗМІ на прикладі провінції Нова Шотландія (Канада)

Захід відбувся за сприяння українсько-канадського Проекту підтримки судової реформи в Україні.

*Довідково.*

Директорка Регіонального центру Світлана Клішина координує організаційну роботу Комунікаційного комітету системи правосуддя Одеської області.

Комунікаційний комітет системи правосуддя є робочою групою, до складу якої входять спеціалісти комунікаційних служб ключових органів місцевої влади, установ системи правосуддя і правоохоронних органів Одеського регіону.

У ході засідань члени Комітету обговорюють, зокрема, такі питання, як комунікація між органами системи правосуддя та ЗМІ, у тому числі питання спільної взаємодії прес-центрів установ, які є членами Комітету. Міжвідомчий комітет системи правосуддя Одеської області був створений за ініціативою Канадського проекту підтримки судової реформи в Україні.

## [1.2.] Розвиток людського потенціалу та правової спроможності місцевих центрів

В Одесі на тренінгу щодо запобігання гендерно зумовленому насильству вивчали механізми взаємодії між спеціальними службами підтримки постраждалих осіб

*15 червня у рамках проекту “Превенція гендерного насильства серед біженців та переселенців” за підтримки ГО «Ла Страда-Україна» та ГО «Десяте квітня» представники Регіонального та місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги взяли участь у тренінгу на тему: «Запобігання гендерно зумовленому насильству. Механізмів взаємодії».*



До участі у тренінгу залучено структурні підрозділи, відповідальні за запобігання та протидію домашньому насильству, зокрема: обласний та міський Центри соціальних служб для сімей, дітей та молоді, Департамент праці та соціальної політики Одеської міської ради, Департамент соціального захисту населення Одеської обласної держадміністрації, центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Під час тренінгу учасники розглянули питання, присвячені гендерним проблемам, обговорили норми міжнародного та українського законодавства із запобігання та протидії домашнього насильства та відповідальності за його вчинення. Також учасники опрацьовували навички та ділились власним досвідом щодо механізмів взаємодії у випадку виявлення домашнього насильства, працювали з внутрішніми ресурсами суб'єктів та в рамках перенаправлення.

**В Одесі на базі правового клубу «PRAVOKATOR» пройшов 2-денний тренінг з розвитку навичок роботи (SOFT SKILLS) з вразливими групами клієнтів системи БПД.**

Мета тренінгу – розвиток комунікативних навичок для роботи із вразливими групами клієнтів системи безоплатної правової допомоги, зокрема – постраждалих від домашнього насильства та гендерно обумовленого насильства, дітьми, учасниками АТО, внутрішньо переміщеними особами



та особами похилого віку.

Тренери: адвокат, голова ГО «Правозахисний ромський центр» **Володимир Кондур** (м. Одеса), адвокатка **Тамара Бугаєць** (м. Кропивницький).

Основну увагу на тренінгу приділили саме «м'яким навичкам» (**soft skills**), а саме – аналізу та відпрацюванню навичок побудови першого контакту та подальшої ефективної комунікації з клієнтами, інтерв'ювання та консультивання клієнтів.

Зокрема, учасники працювали над інструментами ефективної комунікації, бар'єрами/фільтрами сприйняття (які можуть стати причиною стереотипів та дискримінації), активним слуханням та емпатією, а також етичними, ціннісними аспектами й іншими особливостями роботи з вразливими групами клієнтів.

Крім того, увагу приділили роботі зі стресом та емоціями, запобіганню професійного вигорання та підтримання себе в ресурсному стані.

Тренінг відбувся за підтримки українсько-канадського проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні» у партнерстві з Координаційним центром з надання правової допомоги.

Єдиний телефон системи безоплатної правової допомоги: **0-800-213-103** (цілодобово та безкоштовно з мобільних і стаціонарних телефонів).

Для забезпечення росту знань, умінь та навичок працівників центрів, які можуть бути використані під час роботи, у звітному періоді проводилося узагальнення актуальних потреб в правових знаннях працівників місцевих центрів (відділи БППД, представництва, правопросвітництва та бюро) для виконання функції представництва.

У звітному періоді Регіональним центром з надання БВПД в Одеській області було підготовлено та внесено до довідково-інформаційної платформи **“WikiLegalAid”** 2 правові консультації на теми:

- Замах на злочин;
- Арешт майна у кримінальному процесі та порядок зняття арешту.

Крім того, підтримуються в актуальному стані 12 вже розміщених у 2017 році на платформі **“WikiLegalAid”** правових консультацій.

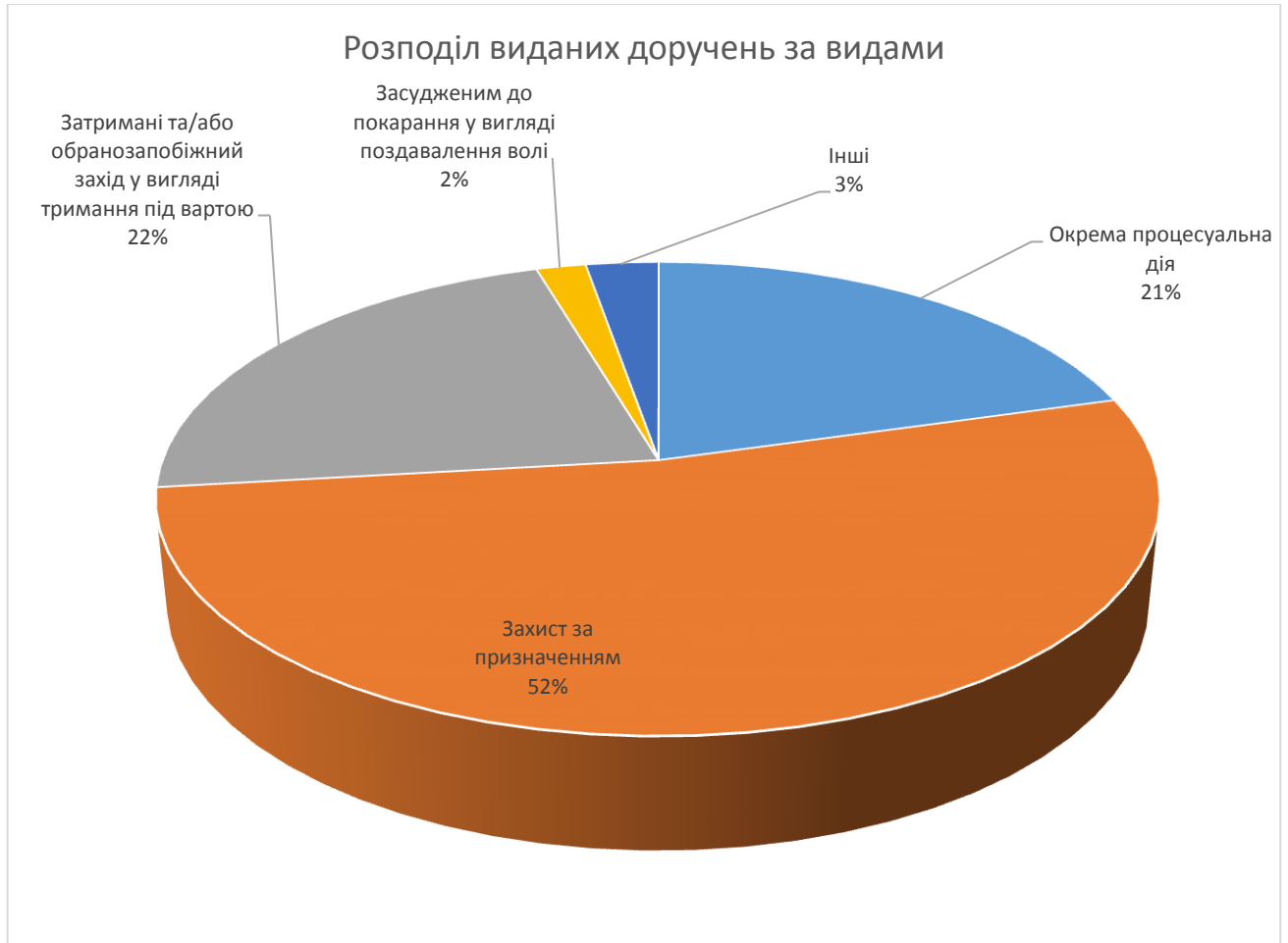
## **Розділ II. Результативні показники діяльності.**

За оперативною інформацією з 01 квітня по 30 червня 2018 року регіональним центром з надання БВПД в Одеській області було видано 1 718 доручень адвокатам для надання БВПД, у тому числі:

- 6 – особам, до яких застосовано адміністративне затримання;
- 4 – особам, до яких застосовано адміністративний арешт;
- 382 – особам, які відповідно до положень кримінального процесуального з-ва вважаються затриманим та/або стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою;
- 903 – для здійснення захисту за призначенням;
- 354 – для участі у проведенні окремих процесуальних дій у кримінальних провадженнях;
- 6 – у процедурах з продовження, зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру;
- 8 – у процедурах, пов'язаних з видачею особи (екстрадицією);

- 23 – у разі вирішення судом питань під час виконання вироків відповідно до статті 537 КПК;
- 32 – особам, засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі.

#### Кругова діаграма по розподілу виданих доручень за видами



З метою підвищення якості надання БВПД регіональним центром у продовж звітнього періоду:

- здійснено моніторинг якості роботи адвокатів у 20 судових засіданнях у кримінальних провадженнях;
- проведено 7 бесід з клієнтами.